

KORUNMASI GEREKLİ TAŞINIR KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARININ TASNİFİ, TESCİLİ VE MÜZELERE ALINMALARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmi Gazete Tarihi : 20/04/2009

Resmi Gazete Sayısı : 27206

BİRİNCİ BÖLÜM : Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

Madde 1 - (1) Bu Yönetmeliğin amacı; 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamına giren korunması gerekli taşınır kültür ve tabiat varlıklarının tasnif, tescil, müzelere alınması ve değer takdirini yapacak komisyonların çalışma usul ve esaslarını belirlemektir.

Dayanak

Madde 2 - (1) Bu Yönetmelik, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 25 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3 - (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Arkeolojik Eser: 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 23 üncü maddesi kapsamında; jeolojik, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait, jeoloji, antropoloji, prehistorya, arkeoloji ve sanat tarihi açılarından belge değeri taşıyan ve ait oldukları dönemin sosyal, kültürel, teknik ve ilmi özellikleri ile seviyesini yansıtan genellikle kazı ve benzeri çalışmalarla bulunan kültür varlıklarını,

b) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,

c) Etütlük Eser: 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamına giren, ancak Eser Envanter Defterine kayıt edilecek nitelikte olmayıp bilimsel amaçla kullanılabilir korunması gerekli eserleri,

ç) Genel Müdürlük: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünü,

d) Güzel Sanat Eserleri: Bedii vasfı haiz olan; yağlı ve sulu boya tablolar, resimler, desenler, pasteller, gravürler, güzel yazılar ve tezhipler, kazıma, oyma kakma eserler, heykeller, kabartmalar, mimarlık eserleri, elişleri ve küçük sanat eserleri ve fotoğraf eserlerini,

e) İhtisas Elemanı: Üniversitelerin ilgili bölümlerinden mezun olmuş arkeolog, sanat tarihçisi, tarihçi, etnolog, sümerolog, hititolog, antropolog, klasik ve şark dilleri filologları ile güzel sanatlar fakültelerinin müzecilik hizmetine yönelik ilgili bölüm mezunlarını,

f) Müze: Resim ve Heykel müzeleri hariç, Bakanlığa bağlı müzeleri,

g) Tasnif: 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen taşınır kültür ve tabiat varlıklarından; korunması gerekli olanlarla olmayanların, müzelere alınacaklarla alınmayacakların ayrımını,

ğ) Taşınır Tabiat Varlığı: Jeolojik devirlerden zamanımıza intikal eden, özellikleri ve eskilik ölçüleri bakımından korunması gerekli insan yapısı olmayan taşınırları,

h) Tescil: Korunması gerekli taşınır kültür ve tabiat varlıklarından, müzelere alınanların müze envanter defterine kaydı ile müzelere alınmayanların belge ve envanter listelerinin birer nüshasının müze dosyalarında muhafaza edilmesini,

ı) Tescile Tabi Etnografik Eser: Günümüzden yüz yıl öncesine kadar olanlar hariç, halkın hayat tarzını, dönemin sosyal, teknik ve ilmi özellikleri ile kültürünü temsil eden araç ve gereçler dâhil bilim, kültür, din ve mihaniki sanatlarla ilgili, belge değeri bakımından korunması gerekli insan yapısı taşınırları,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM: Genel Esaslar

Emanete alma

Madde 4 - (1) Müze müdürlüğüne getirilen taşınır kültür ve tabiat varlıkları, müze idaresince emanete alınır ve söz konusu varlıkları getirenlere, müze idaresince taşınır geçici alındısı verilir.

Değerlendirme komisyonu ve kıymet takdir komisyonu

Madde 5 - (1) Taşınır geçici alındısı karşılığı müzeye teslim edilen varlıkların, korunması gerekli kültür ve tabiat varlığı olup olmadığını ve müzeye alınacaklarla alınmayacakları tespit etmek için ilgili müze müdürlüğüne değerlendirme komisyonu kurulur. Değerlendirme komisyonu teşkili için yeterli elemanı bulunmayan müzeler Bakanlıktan ihtisas elemanı talep eder.

(2) Değerlendirme komisyonunca müzelere alınmasına karar verilen taşınır kültür ve tabiat varlıkları için ihtisas elemanlarından oluşan kıymet takdir komisyonu, Genel Müdürlük veya Genel Müdürlüğün uygun gördüğü müzeler tarafından kurulur.

(3) Değerlendirme ve kıymet takdir komisyonları üç kişiden az olmamak üzere ihtisas elemanlarından oluşturulur. Komisyonunda müze müdürü veya müdür yardımcısının bulunmaması durumunda üyeler arasından bir kişi başkan olarak belirlenir.

Komisyon kararları

Madde 6 - (1) Değerlendirme komisyonu kararlarını salt çoğunlukla alır, eşitlik halinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır. Komisyon otuz gün içerisinde karar verir.

(2) Kıymet takdir komisyonu, üyeler tarafından taşınır kültür ve tabiat varlığı için belirlenecek değerlerin ortalamasını eserin kıymeti olarak belirler.

Yetkili komisyon

Madde 7 - (1) Değerlendirme ve kıymet takdir komisyonları, kültür ve tabiat varlıklarının tasnifi veya değerlerinin takdirinde kendilerini yeterli görmez ise bu durumu Bakanlığa bildirir. Bakanlık ihtisas alanlarını göz önünde bulundurarak üç kişiden az olmamak üzere yeni komisyonu oluşturur.

Komisyon kararlarına itiraz

Madde 8 - (1) Değerlendirme komisyonu kararına kültür varlığını getiren tarafından veya çoğunlukla karar alınması halinde; bu karara katılmayan üyenin ya da kıymet takdir komisyonu üyelerinin itirazda bulunması halinde, ilgili müze müdürlüğünün talebi üzerine Bakanlıkça değerlendirme üst komisyonu oluşturulur. Değerlendirme üst komisyonunun kararı kesindir.

(2) Kıymet takdir komisyonu kararına kültür varlığını getiren tarafından itiraz edilmesi halinde, her türlü masrafi itiraz edene ait olmak üzere, Bakanlıkça otuz gün içinde kıymet takdir üst komisyonu oluşturulur ve bu komisyonun kararı kesindir. Bakanlık, itiraz edilmese dahi gerektiğinde kıymet takdir üst komisyonu oluşturur.

(3) Değerlendirme ve kıymet takdir komisyonunun kararlarına karşı, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde itirazda bulunulmaz ise karar kesinleşir.

Tasnif ve tescil dışı bırakılan kültür ve tabiat varlıkları

Madde 9 - (1) Değerlendirme Komisyonu tarafından, korunması gerekli görülmemek üzere tescil dışı bırakılan kültür ve tabiat varlıkları, sahiplerine bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-1 sayılı Tescil Dışı Taşınır Kültür ve Tabiat Varlığı Belgesi ile iade edilir. Ancak yanıltıcı nitelikleri sebebiyle piyasada dolaşımı uygun görülmemek üzere tescil dışı bırakılan kültür varlıkları müzede alıkonulur. Müzeyi yanıltmak amacıyla sahte kültür varlığı getirdiği tespit edilenler hakkında suç duyurusunda bulunulur.

(2) Mahkemeler tarafından iade edilmesine karar verilen sahte kültür varlıkları için müze müdürlüklerinin bilgilendirilmesi amacıyla masrafları getiren tarafından karşılanması kaydıyla varlığın bilgi ve görüntülerini içeren yeteri kadar malzeme temin edildikten sonra tescil dışı bırakılan varlık sahibine iade edilebilir.

Tasnif ve tescile tabi olup müzelere alınmasına gerek görülmeyen kültür ve tabiat varlıkları

Madde 10 - (1) Korunması gerekli etnografik nitelikli kültür varlıklarından müzelere alınması gerekli görülmeyenler ile bu nitelikte olup da sahiplerince müzelere satılmak istenmeyen taşınır kültür varlıkları için bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-2 sayılı Tescile Tabi Taşınır Kültür ve Tabiat Varlığı Belgesi düzenlenerek iade edilir.

(2) Etütlük nitelikteki kültür ve tabiat varlıklarından müzede bulunması yararlı görülenler eskilik ve sanat değerine bakılmaksızın etütlük eser defterine kayıt edilmek üzere kıymet takdir komisyonu tarafından belirlenen değer üzerinden müzelere alınabilir. Müzeye alınmayanlar, bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-3 sayılı Etütlük Kültür ve Tabiat Varlığı Belgesi ile iade edilir.

(3) Ek-2'de yer alan Tescile Tabi Taşınır Kültür ve Tabiat Varlığı Belgesi alanlar ile Ek-3'te yer alan Etütlük Kültür ve Tabiat Varlığı Belgesi alanlar ilgili müze müdürlüğüne en az üç yılda bir varlığın kendisinde bulunduğu dair bildirimde bulunur, gerektiğinde müze bu süre dolmadan da denetim yapabilir veya bildirimde bulunulmasını isteyebilir. Belgede belirtilen kültür varlığı kaybedenlere ve zarar verenlere değeri ödetilir.

(4) Müzeye getirilen ve bir yıl içinde sahiplerince geri alınmayan varlıklar müzelerde korunabilir veya usulüne uygun olarak Devletçe satılabilir.

(5) Değerlendirme komisyonu tarafından müzeye alınmasına gerek duyulmayan tescile tabi taşınır kültür ve tabiat varlıkları için Ek-2'de yer alan Tescile Tabi Taşınır Kültür ve Tabiat Varlığı Belgesi düzenlenerek müze emanetinde alıkonulur. Bu şekilde belgelendirilen taşınır kültür ve tabiat varlıklarının Bakanlık denetimindeki özel müze veya koleksiyoncuların envanterlerine kaydedilmek üzere satışına izin verilir. Bir yıl içerisinde özel müzelere ve koleksiyonculara satışı gerçekleştirilmeyen taşınır kültür ve tabiat varlıkları müzelerde koruma altına alınır.

Müzelere alınma

Madde 11 - (1) 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 4 ve 26 ncı maddeleri gereğince değerlendirilmek üzere müzelere getirilen taşınır kültür ve tabiat varlıklarından değerlendirme komisyonunca müzeye kazandırılmaları gerekli görülenler, müzelere alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

Madde 12 - (1) 13/8/1984 tarihli ve 18488 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Korunması Gerekli Taşınır Kültür ve Tabiat Varlıklarının Tasnifi, Tescili ve Müzelere Alınmaları Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 13 - (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Kültür ve Turizm Bakanı yürütür.

Ek-1

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

MÜZE MÜDÜRLÜĞÜ

TESCİL DIŞI TAŞINIR KÜLTÜR VE TABİAT VARLIĞI BELGESİ

Tarih:

Sayı:

BELGE NO:

Sahibinin Adı Soyadı :

T.C. Kimlik No :

Adresi :

Varlığın Adı :

Devri :

Cinsi :

Ölçüler :

Adedi :

Geldiği Yer :

Tanımı :

Yukarıda tanımı yapılan kültür/tabiat varlığı, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 23 üncü maddesi kapsamı dışında olup, alımı satımı serbesttir.

Bu belge 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 25 inci maddesine göre düzenlenmiştir.

Başkan Üye Üye

Tarih

Müze Müdürü

Adı Soyadı

İmza

Mühür

Not: Bu belge iki nüsha düzenlenir, belgenin bir nüshası sahibine verilir, diğer nüshası Müze Müdürlüğünün arşivinde saklanır.

Ek-2

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

MÜZE MÜDÜRLÜĞÜ

TESCİLE TABİ TAŞINIR KÜLTÜR VE TABİAT VARLIĞI BELGESİ

BELGE NO :

TARİH : VARLIĞIN FOTOĞRAFI

SAYI :

Eserin Adı :

Devri :

Cinsi :

Ölçüleri :

Bulunduğu veya geldiği yer:

Değeri :

Tanımı :

Yukarıda tanımı yapılan kültür/tabiat varlığı tescile tabi olup, yurt içinde alımı ve satımı serbesttir. Yurt dışına çıkarılması yasaktır.

Bu kültür/tabiat varlığı 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 25 inci maddesine göre belgelendirilmiştir.

Başkan Üye Üye

Tarih

Müze Müdürü

Adı Soyadı

İmza

TESCİLE TABİ TAŞINIR KÜLTÜR VE TABİAT VARLIĞININ SAHİPLİK DURUMU

Adı Soyadı :

T.C. Kimlik No :

Adresi:

Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer :

Hane No :

Cilt No :

Sıra No :

Eseri Aldığı Tarih :

Tarih

Müze Müdürü

Adı Soyadı

İmza

Mühür

Adı Soyadı :

T.C. Kimlik No :

Adresi:

Eseri Aldığı Tarih :

Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer :

Hane No :

Cilt No :

Sıra No :

Tarih

Müze Müdürü

Adı Soyadı

İmza

Mühür

Adı Soyadı :

T.C. Kimlik No :

Adresi:

Eseri Aldığı Tarih :

Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer :

Hane No :

Cilt No :

Sıra No :

Tarih

Müze Müdürü

Adı Soyadı

İmza

Mühür

UYULMASI GEREKEN KOŞULLAR

Bu belgeyi kültür varlığına sahip olanlar aşağıda belirtilen koşullara uymak zorundadır.

1- Bu belgeyi kültür varlığının,

- Bakımından, korunmasından ve güvenliğinin sağlanmasından sahibi sorumludur.

- Bakım ve onarımı müze müdürlüğünün gözetiminde yetkili uzman kişilere yaptırılır. Onarımda meydana gelecek fiziki değişiklikler müze uzmanlarınca belgesine işlenir.

- Sahibi denetim için müze müdürlüğü veya Bakanlıkça görevlendirilecek uzmanlara gerekli kolaylığı göstermek zorundadır.

- Alım-satım ve el değiştirme işlemleri mahalline en yakın müze müdürlüğünde yapılır, yeni durum belgenin verildiği müzeye yazılı beyan edilir.

- Yasa dışı yollarla başkasına devredilmesi, satılması ve yurt dışına çıkarılması yasaktır.

- Kırılması veya tahribi halinde yedi gün içinde en yakın müze müdürlüğüne, kaybı halinde ise derhal emniyet ve asayiş makamlarına haber vermekle yükümlüdür. Bu gibi durumlarda tanzim edilecek belgeler ilgili müze müdürlüğüne dilekçe ile bildirilir.

- Sahibinin ölümü halinde varisleri tarafından durum veraset ilamı ile birlikte dört ay içinde müze müdürlüğüne bir dilekçe ile bildirilir.

2- Belgenin kaybı halinde, yedi gün içinde ilgili müze müdürlüğüne başvurularak müzedeki kaydına göre tasdikli örneği çıkarılır ve kaçınıcı kez düzenlendiği belirtilir.

Belgenin el değiştirme bölümlerinin dolması halinde sahibince en yakın müzeye eski belge ile başvurularak yeni belge alınır, eski belge başvuruda bulunulan müze müdürlüğü tarafından ilgili müzeye iptali için gönderilir ve sonucundan Bakanlığa bilgi verilir.

3- Bu kültür varlığı üzerinde Devletin rüçhan hakkı saklıdır.

Not: Bu belge üç nüsha halinde düzenlenir, bir nüshası sahibine verilir, bir nüshası Bakanlığa gönderilir, son nüsha belgeyi veren müzenin arşivinde saklanır.

Ek-3

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

MÜZE MÜDÜRLÜĞÜ

ETÜTLÜK TAŞINIR KÜLTÜR VE TABİAT VARLIĞI BELGESİ

BELGE NO :

TARİH : VARLIĞIN FOTOĞRAFI

SAYI :

Eserin Adı :

Devri :

Cinsi :

Ölçüleri :

Bulunduğu veya geldiği yer:

Tanımı :

Yukarıda tanımı yapılan kültür/tabiat varlığı etütlük nitelikte olup, gerektiğinde Müze Müdürlüğüne ibraz edilmek kaydıyla

. iade edilmiştir.

Bu kültür/tabiat varlığı 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 25 inci maddesine göre belgelendirilmiştir.

Başkan Üye Üye

Tarih

Müze Müdürü

Adı Soyadı

İmza

ETÜTLÜK TAŞINIR KÜLTÜR VE TABİAT VARLIĞININ SAHİPLİK DURUMU

Adı Soyadı :

T.C. Kimlik No :

Adresi :

Eseri Aldığı Tarih :

Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer :

Hane No :

Cilt No :

Sıra No :

Tarih

Müze Müdürü

Adı Soyadı

İmza

Mühür